

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Iózsef kir. herceg-utca 1. (Bikabérfház).
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékkállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XXI. évf. 3. sz. 1944. január 5 szerda

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Közöljük a postai kinevezéseket — Ujabb nagy földbirtokadomány a debreceni ref. egyháznak

A lengyel és délszláv kérdés előtérben

Zsitomir térségében az oroszok tovább támadnak, a németek ellenintézkedéseket tesznek
Harcok Kercstől-Novograd Volinszkiig ~ Cáfolják a bolgár államcsínyről terjesztett híreszteléseket
Ujabb légitámadás Bulgária ellen

A lengyel kérdés úgy politikai, mint katonai téren előtérbe kerül. A háború közeledik a régi lengyel határokhoz és ez a körülmény még élesebbé teszi a lengyel kérdés körül a szövetségesek táborában eddig is felmerült vitákat és ellentéteket.

Nézzük, hogy is áll a helyzet. Lámpontnak a különböző megnyilatkozásokat és jelentéseket vehetjük.

A Svájci Távirati Iroda egyik londoni jelentéséből kitérjük, hogy a lengyel elnök és miniszterelnök újévi üzenetükben „Az Atlantik Chartára vétendő ányék”-ról beszélt. Lehetetlennek mondták, hogy Európát nagyhatalmakra és kis államokra osszák és kijelentették, hogy a jószomszédi viszony helyreállítása Lengyelország és Oroszország közt azon múlik, hogy minden igazságtalanságot kiküszöbölnek. Ha ez megtörténik, az oroszok lojális szövetségeséget fognak találni a lengyelekben. A két üzenet nagy figyelmet keltett Londonban annyival is inkább, mert irányadó körök tisztában vannak azzal, hogy az oroszoknak a lengyel határokhoz való közeledése még nagyobb bonyodalmakat terem a lengyel-orosz probléma tekintetében.

Mikolajczyk lengyel miniszterelnök Londonban újságírók előtt kedden kijelentette, Lengyelország örömmel csatlakozik az orosz-csehszlovák egyezményhez, ha arra felkérjük. Erre Lengyelországot eddig még nem kérték fel — mondta — és a szerződés szövege világosan mutatja, hogy a kezdeményezésnek a két aláíró hatalomtól kell kiindulnia. Kijelenthetem azonban, hogy Lengyelország örömmel venne ilyen meghívást, amit a lengyel-szovjet diplomáciai kapcsolatok újrafelvételének kellene megelőznie. Mindamellelt, ha Lengyelország csatlakoznék a szerződéshez, súlyt helyezne annak világos kijelentésére, hogy annak aláírása megfelel a Nagy-Britanniával kötött szövetségnek és azoknak a meglevő terveknek, amelyek a béke biztosítása iránti intézkedésekre vonatkoznak.

Istanbুল lengyel körök a „New York Times” főszerkesztőjének cikket terjesztik, amely azt írja, hogy igazságtalan lenne, ha a háború után, amely Lengyelországot törli ki, Lengyelországot jobban megcsönkítanák, mint ahogy a németek akarták megcsönkítani. A háború után tehát Sztalin a lengyel területek helyett más területekkel kell kárpótolni.

Londoni jelentés szerint Mikolajczyk lengyel emigrás miniszterelnök amerikai utazása elhalasztódott, mert meg akarja várni Roosevelt felgyógyulását és Benesnek Londonba való visszatérését.

A londoni „Daily Telegraph” vezércikkében foglalkozik az orosz-lengyel kapcsolatok kérdésével és a következőket írja:

„Minél jobban közelednek az oroszok a lengyel határhoz, annál sürgetőbb a lengyel és az orosz kormány teljes és hatékony együttműködése. Mikolajczyk lengyel miniszterelnök és Rackiewicz lengyel elnök elismeri a jószomszédi kapcsolatok fontosságát Lengyelország biztonsága és jóléte szempontjából és Sztalin, aki ismételen kijelentette, hogy Lengyelországnak ismét szabadabb és függetlenebbé kell válnia, teljes mértékben elismeri a lengyel elnök ama követelésének jogosságát, hogy Lengyelország nemzeti individualitását biztosítani kell. Oroszország a többi egyesült nemzetel együtt erős Lengyelországot kíván a szabad Európá keretében.

A „Daily Telegraph” diplomáciai munkatársa megjegyzi, hogy a lengyel-orosz nézeteltérésnek két fő oka van. Az első az, hogy az oroszok a lengyelektől nyílt felkelést kívánnak a németek ellen, míg a lengyelek az ilyen fellépést kihívásnak tekintik, amely rettenetes vereségre és megtorlásra vezetne.

A másik ok a határok kérdése. A „Daily Telegraph” megjegyzi, hogy az orosz kormány mindaddig nem támasztotta nyíltan azt a követelést, hogy az 1939 szeptember 3-ai előtti orosz-lengyel határt módosítsák, mindazonáltal kétségtelen, hogy Moszkva kívánja ezt a határmódosítást, amelyért Lengyelországnak bizonyos területi jóvátételt juttatna.

Eden külügyminiszter Teheránból való visszatérése után megvitatta ezt a kérdést a lengyel kormány tagjaival. A lengyel kormány azon az állásponton van, hogy ezt a kérdést csupán olyan kormány oldhatná meg kijelítő módon, amely saját országában működik, nem pedig emigrációban.

Londoni jelentés szerint a lengyel zsidó szocialista szövetség képviselője a londoni lengyel nemzeti tanácsban azt javasolta, hogy rendezzenek népszavazást a volt lengyel keleti területeken annak a kérdésnek eldöntésére, hogy Kelet-Lengyelország csatlakozzék-e a Szovjet Unióhoz vagy maradjon meg a lengyel állam kebelében.

A KELETI HARCTÉREN

továbbra is súlyos harcok dúlnak. Mint az MTI berlini jelentése közli, a helyzet lényegesen nem változott. Még mindig Zsitomir áll a legsúlyosabb harcok középpontjában. Az oroszok továbbra is nagy erőkkel támadnak ugyan, de most már a németek ellenintézkedései kezdik éreztejni hatásukat. A zsitomiri térség egyes szakaszain a német ellentámadások feltartóztaták, sőt visszaszorították a bolsevistákat. Mindenesetre a német védelem jelentős megerősítését és megszilárdulását lehet megállapítani — hangoztatják német helyen. Feltehető, hogy részben a német ellentámadások, másrészt az elszüvedett súlyos veszteségek és az utánpótlás nehézségei miatt az orosz offenzíva a zsitomiri területen néhány napon belül megállapodni kényszerül. Az időjárás egyébként nem kedvezőtlen, a déli és középső szakaszon olvad és esik, északon fagy van.

Az NST-nek a keleti frontról adott helyzetképe szerint a szovjet visszaszerezte a december első felében a német ellenoffenzíva során elvesztett terepet és több támadó éke tovább nyomul előre északnyugat, nyugat, délnyugat és dél felé. Az egyik ilyen támadó ék Korostenből kiindulva, Novograd-Volinszki, egy másik Zsitomirből kiindulva Berdicsiev felé törekszik. Egy harmadik támadó ék Berdicsievől délkeletre elkanyarodva elérte Kazatynt és végül Bjelaja Cerkov irányában is továbbra is erős ellenséges nyomás tapasztalható. Vatutin tábornok tehát offenzívája első betörést helyezte kiészélesítésé után is ragaszkodik a legyezőszerű támadáshoz, amiből arra lehet következtetni, hogy a közben elszüvedett veszteségek ellenére is úgy véli: elegendő tartalékokkal rendelkezik. A kedvezőtlen időjárási viszonyok mellett küzdő német csapatok elhárító erejét az ünnepek alatt lefolyt harcok nagy próbára tették és most is kétségtelenül ez a helyzet. Ilyen körülmények között magától értetődő, hogy a rugalmas védekezés fenntartása mellett a német csapatok kénytelenek voltak teret átengedni az ellenségnek és nem mehettek át nagyobb arányú ellenakcióba. Hangesúlyozni kell azonban, hogy olyan kedvezőtlen körülmények között már az is tekintélyes katonai teljesítmény, hogy a nagyobb arányú ellenséges áttörést meghiúsították.

AZ INVÁZIO

lehetősége továbbra is élénk megvitatás tárgya a nemzetközi életben. A német birodalmi külügyminiszteriumban újlag leszögezték a német álláspontot a várható angol-amerikai előzárás felől. Ha az angolszászok végrehajtják Európa megrohanását, a németek meg fogják verni őket — mondták. Minél nagyobb arányban bontakozik ki majd a partraszállás, annál nagyobb lesz az angolok és amerikaiak veresége. Ha nem hajlák végre az előzárást, akkor megszűnik a szovjetnek adott szavukat és ígéretük be nem tartásával a súlyosan küzdő szövetségesükkel komoly veszedelmek tesznek ki, nevezetesen annak, hogy a szovjet a ránehezedett súlyos teher alatt összeomlik — hangoztatják német hivatalos körökben.

Liddel Hart — mint a „Neue Zürcher Zeitung” londoni tudósítója jelenti — hétfőn megjelent fejtegetéseiben ismét visszatér arra a már többször kifejtett tételre, hogy a szövetségesek közül a legáltalános támadása döntő lesz a háború kimenetelére. A támadás azonban mindaddig Oroszország erejétől függ, amíg az angolszász hadseregek nem vejik meg lábukat a szárazföldön. Az orosz támadás tekintetében Liddel Hart mások véleményével egyetértésben azon a felfogáson van, hogy az az oroszok általános áttörő kísérletének bevetését jelenti. Egyébként Liddel Hart úgy vélekedik, hogy az 1944-ben való döntés lehetőségei nagyobb mértékben függenek a politikai és szellemi tényezőktől, mint ahogy a pusztán anyagesetű méreteinek képviselői gondolják, különösen a meglepetések tényezőjét tartja fontosnak.

A „Stockholms Tidningen” hozzászab cikkben felveti a kérdést, hogy megadásra lehet-e kényszeríteni a legközelebbi hónapokban légi támadások által Németországot. A svédországi lap szerint valószínűleg látszik, hogy ennyire érinteni lehessen a decentralizált német ipart, vagy a jól kifejlesztett német közlekedési rendszert, hogy ennyi idő alatt döntés következzen be a háborút illetően. A szövetségesek fokozódó támadásával erősödik a német elhárítás, különösen pedig a vadászgépek jelentősége.

Az invázió lehetőségéről szóló hírek sorába tartozik, hogy Montgomery Londonba érkezett, hogy átvegye az inváziós angol kötelékek főlöti főparancsnokságát.

Montgomery résztvevett minden brit támadó kezdeményezésben, amire Dünkirchen óta sor került és ezért Londonba érkezését a nyugati invázió megkísérlésének egyik legkomolyabb jeleként lehet felfogni. Hogy hol lesz az első inváziós kísérlet, arránálve csak találgatások vannak. Érdekes, hogy éppen most történt a svédországi próbatámadás.

A JUGOSZLAV KÉRDÉS

parallel fut a lengyel problémával és hasonlóképpen sok bonyodalomra vezet. A királyhú Mihajlović nyíltan szembefordult a kommunista irányzatú Tito partizán vezérrel s rádión közölte az amerikaiakkal, hogy „leszámol Tito bandáival”. Péter király állítólag Jugoszláviába készül, hogy találkozzék Mihajlović tábornokkal.

John Bennett istanbুলi angol sajtóutasas török újságírók előtt a következőket mondotta a jugoszláv kérdéssel kapcsolatban:

— Anglia magatartásáról téves hírek terjedtek el. Az angol kormány hivatalosan nem ismerte el Tito kormányát, de támogatja azt, mint minden olyan kormányt, amely az ellenség ellen harcol.

— Nem felel meg valóságnak, hogy Mihajlović az ellenséges, se gíti és elárulta a szövetségesek ügyét. A jugoszláv kérdés egyike a legnehezebb kérdéseknek és megoldása a háború után rendkívül nehéz lesz, mert ebben az országban a legkülönbözőbb nemzetiségek élnek. Angliának az a véleménye, hogy a háború után maguknak a jugoszlávoknak kell majd eldönteniük, milyen kormányzatban akarnak élni.

AZ AMERIKAI KÖZVÉLEMÉNY

körében megnyilatkozások hangzottak el, amelyek állást foglaltak Lengyelország és az oroszok magatartásában lenyegetést látó európai kis államok mellett. Amerikai politikai körökben nem tévesztik szem elől azt a jelentőséget sem.

Fontos tudnivalók!

Hivatalos hírdetmény az itéleti zárási és nyitási idő szabályosáról. — (7).

Rendőlet a meggondolási munkások gabonajáródságáról és a munkafegyelem biztosításáról. (7)

TÖKÉS FOTO

VASÁRNAP ZÁRVA

Huba-Melega Gyula földbirtokos elhunyt hitvese példáját követve 141 hold földjét felajánlotta a debreceni református egyháznak

Szörvány magyar területeken élő szegény tehetséges gyermekeket tanítanak a kettős alapítvány jövedelméből

Két évvel ezelőtt Huba-Melega Gyuláné Szegedy Mária Gabriella budapesti lakos 167 kat. hold földet hagyományozott a debreceni református egyháznak azzal a kikötéssel, hogy a földbirtok jiszta jövedelmét a Kollégium fogja ösztöndíjak címén kiosztani jöelömenetű magyar gyermekek taníttatására felekezeti különbség nélkül.

A nemes lelkű úriasszony halálára hívta a tanukat és szobeli végrendelettel intézkedett vagyonáról. A végrendelet megtétele után meghalt.

A debreceni református egyház örömmel vállalta el az alapítvány kezelését. A végrendelet kikötése szerint az alapítvány néhány esztendő múlva már meg fogja kezdeni áldásos működését.

A most elmúlt karácsony estjén D. dr. Révész Imre püspök levelet kapott Huba-Melega Gyula földbirtokos, Budapesti lakostól, aki tudatja a püspökkel, hogy felejtethetetlen hitvesére való emlékezésében, ő is felajánlja 141 kat. hold földjét a debreceni református egyháznak, azzal a feltétellel, hogy az egyház a tiszta jövedelemből szörvány magyar területeken élő, szegénysorsú, jöelömenetű falusi gyermekeket taníttasson a középiskolában, tehetségük esetén pedig valamely főiskolán, felekezeti különbség nélkül.

Huba-Melega Gyula megkötötte már az általa aláírt ajánlódokozási szerződést is és a földbirtokot azonnal a debreceni egyház nevére telekötönyvezeti, magának csupán a holtig tartó hasznélvezeli jogot tartván

fenn.

Ekként a két egyesített alapítvány Huba-Melega Gyula és neje Szegedy Mária Gabriella kettős nevet fogja viselni.

A 300 kat. hold földbirtok jövedelméből sok szegény magyar gyermeket lehet majd nevelni, akik áldani fogják a nemes szívű örökhagyóknak emlékezetét.

Különösen megható Huba-Melega Gyula elhatározásában az a körülmény, hogy ő román kat. vallású volt. Huba-Melega Gyula gyönyörű példáját adja a felekezeti elfogultságtól mentes emberszeretnek és magyar hazafiságnak, amikor ő is a debreceni református egyháza bízva vagyonát és nemes elhatározásának valóra váltását.

Kinevezések a debreceni postánál

A debreceni postánál az alábbi kinevezések történtek:

Postafogalmazási szakon: dr. Mihalka Béla c. tan. tényleges tanácsossá, dr. Deak Ignác és dr. Rozina László titkár tényleges tanácsossá, dr. Batonyi Béla s. titkár titkárrá, dr. Kiss Sándor és dr. Kérchy Miklós fogalmazó s. titkárrá nevezetett ki. Dr. Rác Kálmán tanácsos c. igazgatói, dr. Jánossza Andor és dr. Pokoly László titkár c. tanácsosi rangot kapott.

Műszaki szakon: Kiss János főmérnök c. tanácsosi rangot és Balás Árpád c. főmérnök tényleges főmérnökké nevezetett ki.

Forgalmi szakon: Vona Géza és Bartos Géza felügyelőik valóságos főfelügyelővé, Tatar Gyula, Mokányi Tibor és Tóth Ferenc c. felügyelő tényleges felügyelővé nevezetett ki. Huszár Ernő, v. Hodosi Lajos I. o. tiszték főtisztvé nevezetett ki. Czákó Lajos, Karádi Pál, Beregszászi József, Végvári Lajos, Csonka Lajos és Lengyel Sándor II. o. tiszték I. o. tiszté nevezetett ki. Szalai Gyula, Páczy Flórián, Tikász Sándor, Vajda Péter, dr. Kiss Zoltán, Gut József, Bárony János, vitéz Harasztli Ferenc, Szilágyi István, Cserta György, Pencz György, Tóth Andor, Bánkúti Endre, Jablonkai Benedek, Tokaji László, dr. Asztai Pál, Pompoli Ernő, Szabados József, Leanoszky János, Konez Zoltán, Gerda Tibor, Adorján László, Csukás János, Sz. Kovács Sándor, Bumbera György, Gardó Sándor, Balogh Ferenc, Szabó Imre, Ugrai János, Demeter Lajos forgalmi gyakornokok II. o. tiszté nevezetett ki. Bagoly Lajos, Balás Sándor, Bücs Sándor, Szilágyi Sándor, Varga Zoltán, Patonai József, Szabó István, Nagy Imre, Veress Béla, Ugrai László, Salamon János, Kurján Zoltán, Tóth József, Berceky Sándor, Székely Zoltán, Farkas István, Reichl István, Farkas Ödön, Sz. Sánta Imre és

Lovász József forgalmi díjnokok forgalmi gyakornokokká nevezetett ki.

Kezelési szakon: Barczagh István ellenőr és műsz. ellenőr c. főellenőri rangot kapott. Bernáth József, Nagy József, Trencsényi Gyula s. ellenőr tényleges ellenőrré nevezetett ki. Sásdi Lukács és Vékony László segédtisztek s. ellenőrré nevezetett ki.

Vári Imre, Veress Zoltán üzemi gyakornokok segédtiszte nevezetett ki. Nagy Gyula II. o. altiszt, Nagy József, Szibilla Győző, Csák Máté, Popovics Sándor, Lipták Pál, Zeke Lajos, Szemere Oszkar, Egerházy Imre, Eisel Tibor, Pálfi József, Csörge Tibor, Lehoczky László üzemi díjnokok üzemi gyakornokokká, özv. Kovács Kálmáné s. ellenőrné ellenőrné, özv. Demjén Sándorné, Komka Károlyné, özv. Dietrich Lászlóné, Bommersbach Erzsébet segédtisztnek segédelőrné, Löwe Ilona kezelő segédtiszté, Kovács Béla műsz. s. ellenőr műsz. ellenőrné, Gaál Mihály, Hay Ervin, Pozsgay Sándor, Aczél Géza, Ivánfay László, Keveházy Ferenc műsz. gyakornokok és Kuti Sára György II. o. vonalmester műsz. segédtiszté, Erdődi János, Tyukodi Ernő üz. gyakornokok, Lévai Gyula és Szatmari János II. o. vonalfelügyelők id. min. műsz. üzemgyakornokokká. Vitéz Sándor, Beke Zoltán, Ifj. Kálmán, Németi László, Gy. Nagy László, Csikós Mihály és Vezendi István műsz. üz. díjnokok, műsz. üz. gyakornokokká, Bujarszky Klára díjnokné kezelőné, Tóth Lajos II. o. vonalmester I. o. vonalmesterré Ecedi János I. o. vonalfelügyelő II. o. vonalmesterré, Varga Lajos II. o. vonalfelügyelő I. o. vonalfelügyelővé, Apródi Mihály II. o. szakaltiszt I. o. szakaltiszté, Beregszászi József Nagy Pál Ferenc I. o. altiszt II. o. szakaltiszté, Márton Mihály és vitéz Fodor István II. o. altisztek I. o. altiszté nevezetett ki.

Ülést tartott a két Ház egyeztető bizottsága

A felsőház nemrégiben módosította az 1944. évi rendkívüli felhatalmazásról szóló törvényjavaslatot, meg pedig olyképpen, hogy a törvénynek a jövedéki kiadás büntetéséről szóló második szakaszában egy szót, a "főház" szót elhárította a változtatás meg. A felsőház ilyen értelemben küldte vissza a törvényjavaslatot a képviselőháznak, mely azonban úgy határozott, hogy a felsőház módosítását nem fogadja el, illetőleg kéri a má-

sodik szakasz törlését.

A törvényjavaslatlalt tegnap délután foglalkozott a két Ház egyeztető bizottsága, melyben mindkét Ház 48-48 taggal képviseltette magát, Felyálva elnököl a felsőház részéről Balogh Jenő felsőházi tag és a képviselőház részéről Balás Károly országgyűlési képviselő.

Rövid tanácskozás után az egyeztető bizottság a képviselőház javaslatát fogadta el.

Vidékiek nyerték az Erdélyi kötvény két főnyereményét

Mint közöltük, az Erdélyi kötvény egymillió főnyereményét a 245-ös sorozat 874-es számú kötvénye nyerte, míg a 200.000 pengős másik főnyereményt a

445-ös sorozat 19-es számú kötvényének tulajdonosa nyerte. A közönséget érdekelheti, hogy az Erdélyi nyereménykötvény mostani húzásánál mind az egymillió, mind a 200.000 pengős nyereményt vidékiek nyerték. A szerencsés nyerők nevét eddig még nem sikerült megállapítani, any-

nyi azonban bizonyos, hogy az egymillióval kibűzött kötvényt a Tapolcai Takarékpénztár adta el, a 200.000 pengővel kibűzött kötvényt pedig az OKH adta el Szolnokon.

Pávay Vajna Ferenc és Tóbiás Kornél miniszteri tanácsosok

A hivatalos lap tegnapi száma közli az iparügyi minisztériumban történt kinevezéseket és címadohányozásokat. A kinevezettek között a debreceniek előtt is ismert két főtisztviselő nevét találjuk. Dr. Pávay Vajna Ferenc bányaugyi főtanácsos miniszteri tanácsos lett, dr. Tóbiás Kornél miniszteri tanácsosi címet és jellegét kapott.

Üzenetek a frontról

Fereny Gyula zászlós a Z. 508. tábori postaszámra ünnepi üdvözlőt küld karácsonyi éjjelen, amelyen egy katonasapkában cifra szíves béta-kart kisgyermek alszik. Az alvó csemetéről kedves sejtet is ír, amelyet alább közlünk.

Néztek ki fekszik ott, ol. edes álom. Élesemje sapkám, szüre a takaróm. Álmai ott járnak, ahol apu-ája küzd. Messze Otországban...

Atmai felett orkodik az angya. Ego gyertya mellett fekszik papir, Tanta. Füstöl a szivarika kétkő hideg éjelen. Korotte csend s az avó gyermekét. Mirengve nezem.

Kiss József honvéd üzeni az F. 281. tábori postaszámra Debrecenben lakó szüleinek, testvéreinek és ismerőseinek szatmárnémeti barátainak. Budapestre testvéreinek és sógorainak hogy rendeltetési helyére szerencsésen megérkezett. Jól érzi magát, sok levelet ár. Boldog újévet kíván, és szeretettel csókol mindenkit.

Keeskes Mihály tizedes a Z. 514. tábori postaszámra Debrecenben lakó hozzátartozóinak szerető csókjait küldi és boldog újévet kíván.

Varga Cabor szakaszvezető a Hajdúhadházon lakó szüleit és szentimentális csókolja és boldog újévet kíván. Együtt üzeni, hogy január folyamán véglegesen hazajön.

Katona János tizedes a K. 206. tábori postaszámra rokonaink és ismerőseinek üzeni, hogy a legjobb egészségben van, kéri, ne aggodjanak érte. Rokontait szeretettel csókolja és mindannyiuknak boldog újévet kíván.

Somlai György szakaszvezető a K. 621. tábori postaszámra üzeni feleségének, hogy 30-án a táveskülvő megtörtént, januárban szabadságra megy. Feleségének szerető csókjait küldi. A debreceni katonazenekar minden egyes tagjának boldog újévet kíván.

Hegymegi Cabor őrmester a K. 621. tábori postaszámra üzeni feleségének, hogy egészséges, jól van és nagyon sok levelet var. Feleségének sok csókot küld s öszes ismerőseit. Géza bácsit külön is szeretettel üdvözli.

Marton György őrmester a L. 261. tábori postaszámra csókolja hozzátartozóit. Minden jól kíván s a kis Jutkát külön is csókolja.

Botond Sándor tizedes a Z. 558. tábori postaszámra feleségét, és gyermekeit, valamint öregeit szám-talanszor csókolja. A házassági évforduló alkalmából szerencseúrvánát küldi. Örömmel belegyezik abba, hogy Sanyika cserkész legyen.

Faragó László szakaszvezető a R. 500. tábori postaszámra szüleinek szerető csókjait küldi, leányismerőit üdvözli. A csomagot közönséggel megkapta. Egyelőre nem tud levelet írni, azért ezúton kíván kedves mindnyájuknak boldog újévet.

Toma Sándor szakaszvezető a B. 600. tábori postaszámra szüleinek rokonainak szerető csókjait küldi. Kéri ne aggodjanak érte, jól érzi magát. Mindnyájuknak boldog újévet kíván.

Elégett kétezer pár hócipő és 20 ezer pengő

Nagy tűz pusztított tegnap délelőtt a szolnoki városi csarnokban.

Horváth Vilmos cipészmeister műhelye kigyulladt, amelyben hócipőket és csizmákat szoktak vulkanizálni. A tűzet benzingőz-robbanás okozta. A lángok egy pillanat alatt elborították az egész műhelyt, amelyben körül-belül 2000 javításra váró hő- és sárcipő volt felhalmozva. A cipészmeister és segédei nagynehezen kimenekültek az égő műhelyből, de a felbecsülhetetlen értékű anyag bennégett.

Horváth tegnap reggel vett ki 20.000 pengőt a bankból, hogy a lányának bútorot vegyen. Ez a pénz is elhamvadott a lángok között. A tüzoltók többszörös munkával tudták csak eloltani a tüzet.

Chlorodont
fogpaszta
vakító fehér fogokról, óde és
szaga leheletről gondoskodik.
Magyar készítmény.

"Budapest a kis nemzetek szószéke"

Török lap elismerő beszámolója Kállay miniszterelnök beszédéről.

Istanbul, január 4. (MTI): Az „Istanbul” című lap „Budapest a kis nemzetek szószéke” címmel cikkeket írja.

A budapesti országgyűlés díszére válhatik valamennyi parlamentnek. Kevés törvényhozó testület hallhatott olyan értelemes, világos és egyszerű szavakat, mint amilyenek a magyar országgyűlés két házában legutóbb elhangzottak. A magyar országgyűlésben lefolyt vita valóban megrázó politikai esemény volt és méltán tarthatótt számont külföldön is jelentős visszhangra.

A török lap ezután ismerteti

Kállay Miklós miniszterelnöknek a kis nemzetekről mondott szavait, majd így folytatja:

A magyar miniszterelnök kijelentése nemcsak a magyar parlamentnek is szólhat, hanem más parlamenteknek is szólhat. Lehet hogy egy óceánontúli országgyűlésben is meg fogják őket hallgatni, ahol európai kérdésekről nem mindig uralkodnak ilyen világos és nagyvonalú nézetek. Budapest valóban az egyetlen európai parlament volt, ahol ilyen nagyjelentőségű kijelentéseket lehetett hallani és Kállaynak nemcsak a Duna partján voltak figyelmes hallgatói.

Gyapjú szövet, vagy nem gyapjú szövet?

Miről ismerhető fel a gyapjús ruhaanyag, a pamut, műselyem, műrost és a tiszta selyem?

A háziasszonyoknak igen fontos problémája manapság a ruházatkodás és különös gondot jelent a család részére szükséges ruhaanyagok vásárlása. Még ott is ahol a pénzkérdés nem okoz nehézséget, gondot jelent a vásárlás abból a szempontból, hogy a megfelelő tartós anyagot sikerült-e megvásárolni.

Ezerszeu feimerült a kérdés, hogy milyen az anyag, tiszta gyapjú, pamutos vagy műrostos. Szakértőnek kell lenni annak, aki a mai textiltechnika mellett első látására megmondja, hogy milyen anyagot akarnak neki eladni.

Nehézüdeketlen a laikusok számára annak közlése, hogy milyen módon ismerhető fel az anyag. Sok hozzájárul intézett kérdésre adunk választ a következőkben: Azt, hogy tiszta gyapjúból sodort fonál van-e a szövetben, vagy tiszta lenből, pamutból, vagy selyemből való e az anyag, nem lehet szemmel és tapintással pontosan megállapítani. Az, hogy tiszta gyapjúból készüljön a szövet nem is mindig fontos, mert az öreg és rövid szálú gyapjúból szőtt tiszta gyapjú szövet gyengébb, mintha pamut is lenne benne. A leggyengébb az a gyapjú szövet, melyet lépett, régi gyapjúrügyokból sodortak. Az ilyen szövet gyűrődik, gyorsan kopik és szakadozik. A gyártási eljárás tökéletesedése, a festés és kikészítés eljárása nagyobb fokú következtében silányabb áru is tetszetős és így igen jó, ha a szövetek egyszerűbb vizsgálati módját ismerjük.

A gyapjúsanyag vizsgálatánál legelterjedtebb a gyújtási próba. Huzzunk ki egy szálat a szövetből és gyújtjuk meg. A tiszta gyapjú fonál felfele sercenő kis lánggal gyullad és gyorsan elég. A láng nem lesz nagyobb és hamar elalszik. Égett gyapjú szagot terjeszt és gömbölyű pörköt hagy hátra. Ha a szövetben pamut is van, akkor a láng fellobban és a pörköt kívül fehér hamu is képződik. Ha szövet tiszta gyapjú, vagy selyem akkor a szál göndörödve ég, égett szagot terjesztve pörkbe merevül.

A len és pamutfonál lánggal ég fehér hamuvá válik és szaga nincs. A műgyapjufonál és a művényl rost nagy lángra kap, míg a műselyem a hamu hátrahagyása nélkül gyorsan ég el. A festékes tiszta selyem anyag, annak el lenére, hogy állati anyag, nem

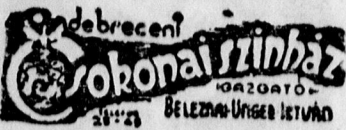
gyullad meg lángolva, szaga sincs, hamuvá sem válik, hanem megüszkösödve rajtamarad a fonálon.

Nagyitővegen vizsgálva a pamutfonál fénytelen, lapos, mint a szalag és csavart. A lenszál gömbölyű apró csomókkal van tele, mint a bambuszszál. A gyapjuszál göndör, ruganyos és fényes. A tiszta selyemszál vékony, hajlékony gömbölyű és csillogó fényű. A műselyem jelenlétét hamis fényessége árulja el. Nagyitőval vizsgálva a szálat a pamut kivételével mindegyiknek a fajtáját majdnem pontosan megállapíthatjuk. A pamut ilyen módon való felismerése már nehezebb, mert zsiradékban áztatni és göndöríteni is szokták és ezzel megtevesztően hasonlít a gyapjúhoz és még az égési próba tünetei is hasonlóak a valódi gyapjúhoz.

A vegyszerekkel való vizsgálat a legpontosabb. A gyapjufonál a salétromsavban megsárgul, a pamutfonál fehér marad. Ha egy darab szövetet légköves oldatban forralunk, akkor az állati szálat eltűnnek, a növényi eredetűek hibátlanul megmaradnak. A kénsva a növényi fonalat oldja fel és a gyapjufonalt épségben hagyja. Ha a szövetből a gyapjú és a pamut szálatat akarjuk szétválasztani, akkor kloroavias vízben kell főzni egy kis szövetdarabot. Ez a forrást oldat elválasztja a pamutot a gyapjútól. A pamutszálat a felületre gyűlnek.

A pótlanyagok sorában kétség-telenül sok a silány és különösen, úgy próbálják kezelni, mosni, főzni mint a békebeli anyagot, nammarosan tönkre mennek. A pótlanyagok sorában azonban vannak értékesek is, például a műselyem. Híre jár annak, hogy egy amerikai vegyész feltalált egy olyan anyagot, mely mosható veszély nélkül, tűzbiztos, rugalmas, vízhatlan és puhább, mint a selyem. Ezt a pótlanyagot a petróleum egyik melléktermékéből állítják elő.

Zürich, január 4. (MTI): Az United Press jelenti Newyorkból Az utóbbi időben Newyorkban több zsidóellenes cselekményt követtek el. Egyebek között a zsinagógákat csunyan bemocskolták. A newyorki rendőrség azt a páranacsot kapta, hogy átadályozza meg a zsidóellenes cselekményeket és a zsidó tulajdon beszennyezését.

SZÍNHÁZI MŰSOR:
Szerdán este: Angyalt vettem feleségül. B. bérlet.
Csütörtökön délután: Udvarolni feleségem.
Csütörtök este: Fekete Péter. Bérlet szűnhet.

Debrecen második helyen áll színháztagozatás terén a vidéki városok között

A magyar vidéki városok 1944. évi kulturális költségvetéséből kiderül, hogy tíz vezető vidéki város 647.170 pengőt juttat a magyar színháztagozatás támogatására. Az áldozatkészségben Szeged vezet 120.593 pengő évi színházi juttatásával. Második helyen áll Debrecen 87.325, harmadik Kassa 74.338, negyedik Pécs 74.075, ötödik Kolozsvár 60.000, hatodik Miskolc 57.198, hetedik Szabadka 35.072, Győr 32.000, Kecskemét 25.570, Marosvásárhely 14.000 P-t fordít évente színháztagozatás támogatására. Állandó illetményként viszont Debrecen fizet be az egyes városok között színháza pénztárába: 7589 pengőt, utána Pécs következik 7054 pengővel. Fűtési és világítási térítésben Szeged 34.890 pengője után Debrecen jön 24.328 pengővel. Vigalmiadómegegyeztetést Szeged és Debrecen juttat csak színházának, Szeged 34.000, Debrecen 8000 P-t.

Kedden lesz a bécsi gyermekkorús hangversenye a Bikában

A Zenekedvelők Köre IV. bérleti hangversenye a hadigondozottak és hadiárkvák javára

Egészen rendkívül eseményes lesz a 11-iki hangverseny Debrecen zenekedvelői közönségének. A „Berliner Lokalanzeiger” többek közt ezt írja rólok. Az 1938-ban alakult együttes csodálatos gyorsasággal ért el egészen kiváló eredményeket. Szép, lágy és csengő hang, ehhez járul a legjobban iskolázott hanganyag.

Áldozatkész közönségünkől már eddig is szép számmal jelentkeztek a gyermekleányok és fiúk elhelyezésére és ellátására. Kérjük, akik még hajlandók elhelyezni, ezt a szándékukat jelezzék be a zenekedvelői titkári hivatalában. Telefon: 23-96.

Csonka bérletek és jegyek váltóutók a Bertók-féle könyvkereskedésben Piac-utca 4.

FILM

Es a vakok látnak. Vignészház. Hosszu Zoltán első filmje csak azoknak lehet meglepetés, akik nem ismerték ennek az izgvérig magyar művésznek képességeit. A film remekül megrajzolt alakjait Eszenyi Olga (legjobb filmszínésznőnk sorába emelkedett), Hosszu Zoltán és Nagy István

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Tel. 25 45 Igazgató B. Unger István
Előadások a U 161 4. este 161 7-10-ór

Szerdán B) bérletben
ANGYALT VETTEM feleségül

A legmulatságosabb Vassary-vígjáték!

Tánciskolák

* Schaff tánciskolájában, a Kónában az új tanfolyam megkezdődött. Beiratások még péntek estig elfogadta nak.

* Vattay tánciskolában január 18-án diákkolon kezdődik. Kosuth-u. 11.

alakító művészete telíti meg élettel. A rendezés elsőrangú munka, a fényképezés pedig helyenként magyar filmben szokatlannal művészi. A kényes témát: a Pestre került falusi parasztlány szegénybeesését finom megoldásokkal hozzák mindenki erkölcsi érzékét megnyugtató kibontakozáshoz. Őszinte sikerre kell találnia a filmnek Debrecenben.

Pesti ku'issza

A pesti színházak nagy aratásának nincs vége. Az ünnepnapok lezajlottak, de a színházak zsúfoltsága nem szűnik. Sőt! Tekintettel a farsangi táncotlalomra, az idén ebben az időszakban is jobb színházmenetelt remélnék mint az előző esztendőben.

Az állami színházak táján élénk szóbeszéd tárgya az a nyilatkozat, amit Jávor Pál adott az egyik budapesti napilap karácsonyi száma részére. Ebben Jávor kijelenti, hogy nemcsak, hogy nem azonosítja magát Duval Armand szerepével, amelyet a „Kaméllás hölgy”-ben játszik, de egyenest ki nem állhatja! Szokatlan ez a színházi megnyilatkozás, mert olyan sikeres színészek, mint Jávor Pál, nem illik cserbenhagyni olyan híres szerepet, mint Armand. A színész még az intrikus-szerepet sem utálhatja Állítólag a Jávor-féle szerep-undornak az az oka, hogy a filmpublikum kedvence a Dumás-dramában nem tűndökölően jó, aminek a sajtó nagyrésze is kifejezést adott.

Egy ilyen szereptől való menekülésnek lehetünk tanúi Mezey Máriánál is, de legalább a premier előtt vonta le a konzekvenciákat. Wesselényi Miklós báró vigjátékát már többször elkezdtek próbálni, míg karácsony előtt végre levetették a napirendről, aminek egyik főoka az, hogy Mezey Mária beteget jelentet Benedek ideggyógyász professzor bizonyítványával és mint mindig, amikor valami nem tetszett neki a színházak körül, bejelentette a Tátrába való utazását. A betegeskedő Mezey miatt a valóság elűnt barátai és a színház elöl, közben titokban megjárta Debrecent, még pedig a Madách-színház igazgatójának, gróf Károlyi Istvánnak a társaságában. A látogatás a debreceni Ibsen előadásnak szült, melynek sikere egészen Pestig ért. Egyszer tehát megfordul a sorrend és Budapest vesz elő olyan klasszikust, akit a vidék fedezett fel. Arról van szó ugyanis, hogy a Madách is bemutatja az Unger Istvánék Ibsenét, főszerepben Mezeyvel, aki ugyilátszik a tavalyi Rosmersholm-előadások alatt kedvelte meg a bús norvég költőt. Madáchék egyébként másik illusztris vendéget is várnak mostanában: Szelezky Zoltát, akit egy kétszemélyes darabban léptetnek fel. A férfi szerep természetesen Várkonyi Zoltán lesz. Zita „majd meghal egy kis prózáért” mondja hiába kínálnak fel neki zenés darabot, csak prózát játszana. Ami érthető is, hiszen az ének egyáltalán nem erőssége ennek a bájos és kitűnő színésznek, aki első nagy sikereit a Nemzeti Színház prózai darabjaiban érte el.

A Vignészház rendezőafférja elsimulóban van. Hegedűs Tibor, a színház új igazgatója figyelmes karácsonyi ajándékot küldött a megsértett főrendezőnek, Horváth Árpádnak. Horváth a száz Virginia elfüstölése közben gondolta magát és feladta dacát. A dohányzás már sok felesleges szenvedélyt vezetett le. Egyébként, hogy a Vignél maradjunk, Ladomerszky Margit, a színház legkitűnőbb művésznője is aláírta a jövő évi szerződését, noha el

akart menni a Vígtól, példátlanul alacsony gázsija miatt.

Még egy személyi hír: Forgács Antal, a Nemzeti Színház tagja, régi szenvedélyes órás. Eddig csak kedvtelésből űzte ezt a mesterséget, most azonban felhagy az amatőrizmussal és órásboltot nyit. De azért a színházat sem hagyja ott.

Még Fedák Sári operációjáról kell beszámolnom. Zsaszát a szentestén operálták meg egy szanatóriumban. Egyik veséjét vették ki. Állítólag Fedák ragaszkodott hozzá, hogy ezen a napon operálják, mert inkább tölti az ünnepi estét kés alatt, majd az elaltatás alvó-mámorában, miht egyszegedül, Csodálatos mennyire el tudja veszíteni a kapcsolatot barátával egy-egy hajdan irigyelt, nagy színészno.

A Fővárosi Operettszínházban persze nagy érdeklődés mellett kerül színpadra az új operett. Minap az egyik színházban Latabár Kálmán éppen akkor látogatta meg öltözöjében Karády Katalint, mikor a színházi titkár a művésznő gázsiját kézbesítette egy borítékban Latyi ezzel a megjegyzéssel kísérte a jelenetet:

— Ha ezt a jelenetet beilleszteni a darab végére, új címet kaphatna az operett.

— Mi lenne az? — kérdezte Karády

— A királynő csekkje.

A Vasutas MANSZ 160 családot reszesített segélyben

A debreceni MANSZ Vasutas-csoport, az a 230 tagot számláló asszonytabor 160 vasutas-családot reszesített igen szépen karácsonyi segélyben. 3000 P készpénzt és 1600 P értékű új cipőt, új és használt ruhaneműt osztottak szét a MANSZ Otthonban megtartott szeretet ünneplyon.

A kiosztáson megjelent Koren Emil MAV üzletigazgató nevével. Az ünnepi beszédet Pass László evangélikus esperes-lelkész tartotta. Az ünnepelyt Koren Emilné nyitotta meg. Dr. Sallayné ügyv. elnök a szorgalmas asszonytabornak mondott köszönetet. Legelsősorban azonban kiemelte Koren üzletigazgató adományát, melyet az Üzletvezetőség nevében adott át a Vasutas-csoportnak a segélyezés céljára. Ez összeg ezerkétszázötven pengő volt, amelyhez a többi a vasutas asszonyok, állomás, osztálymunkások adtak és gyűjtöttek össze.

Az egész kiosztás körültekintő munkáját dr. Sallay Lajosné ügyv. elnök, Molnár Jozsefné és Molnár Imréné végezték. Kiválóan gyűjtöttek: Abonyi Gyuláné, özv. Szutor Imréné, Edes Béláné, dr. Sziklay Lászlóné és a debreceni Oszálmernőiség. Az ünnepélyen kiváló szavallatával felűnt Kállay Magdolna, A Teleki u. isk. VII. osztályának 12 vasutasleánykából álló tanulói karácsonyi énekekkel emelték az estély szent estét hangulatát.

Tizenegy tagú horgosbetörőbandát fogott el a debreceni rendőrség

A debreceni rendőrség bravúros nyomozással kézrekerítette a tegnapi nap folyamán 11 tagú betörőbandát. A banda tagjai horgogal nyitozatták ki az ablakokat és behatolva élelmiszert, ruhaneműt, pénzt, ékszereket loptak. Kihallgatásuk során eddig húsz betörési ismertek be.

A banda vezére egy fiatalkorú 17 éves suhanc. A lopott holmitkat olesón orgazdáknak adták el és az így kapott pénzt elmulatták. A kihallgatások befejeztével helyszíni szemlére viszik a detektívek a tetteseket. Az a gyanú, hogy közel félszáz bűncselekmény bizonyul rájuk.

HUNGARIA
filmszínház
Ma utóljára!
Ágrólszakadt urilány
Főszereplők:
Tolnay Klári, Hajmássy Miklós, Vizvári Mariska, Mihályfi Ernő és Misoga László.
Előadások: 5 és 7 óraker.

APOLLO
filmszínház
Fény és árnyék
PROLONGÁLVA
KÖVETKEZŐ MŰSORUNK!
Buttkay Emmy, Hajmássy Miklós, Vizvári Mariska, Mihályfi Béla a főszerepben:
MAKACS KATA

PALI

Írta: BIBÓ LAJOS.

Ez az emlék még süldő újságit író koromra nyúlik vissza. Akkoriban — három esztendővel a világháború előtt — az egyik legnagyobb áltöldi városban álmodoztunk a dicső jóvendőről és a kormányparti helyi napilap szerkesztőségének falai között annak a távolabb eső talpalatnyi földnek a nyomait, amelyre ráállva majdan meghódítjuk a világot. Hősök voltak ez és különösen hősnék éreztem magamat én Nagy Ferenc kollégámmal és barátommal együtt, miután kétségteletül gyanus anyagi körülmények ellenére is, tisztességben embernek látszottunk.

Duvasztó szegénységben éltünk és talán éhen is pusztultunk volna, ha mindjárt az első napokban nem ért volna bennünket szerencse, hogy összebarkoztunk Vass Palival, Pali volt a lap közgazgatási riportere és ebben a minőségben igen előkelő szerepet töltött be a szerkesztőségben kívül és mindenütt, ahol megfordult.

— Na! — ütött a vállamra rögtön a megismerkedésünk esztéjén. — Hogyan állunk a pénz dolgában öcskös?

Nyolc-tíz esztendővel idősebb lehetett nálam és ez abban az időben tekintélyes korkülönbségnek számított.

— Köszönöm bátyám — feleltem. — Egyelőre nincs semmi baj.

Öt napig nem is volt, akkor egy reggel arra a döbbenetes valóságra ébredtünk fel Nagy Ferencce, hogy egyetlen fityingünk sincs. Nem is lehetett. Együtt laktunk ugyanis és oltahatatlan szomszágunkban minden áldott nap a hajnal vetett bennünket baza. Azt az életmódot, amelyet mi folytattunk, nem bírta volna el egy ötezer holdas birtok sem. Pályafutásunk megállapíthatólag aggasztó jelek között indult. Ataludtuk az egész napot és este öt óraker farkashelesen ültünk le asztalunkhoz a redakcióba. Halvány sejtelmünkben csodára vártunk, hogy majd kiránt bennünket a csávából. Ösztönünk nem esalt meg, a csoda Pali személyében jelentkezett. Három nap előtt elűnt és félkilenker vidám arccal állított be a szerkesztőségbe.

— Itt vagyok, meggyöttem. Gyerekek micsoda város ez a Bécs — lelkendezett.

Együtt hagytuk el a redakciót. Pali az utcán hangosan felnevette.

— Fogadjunk, hogy még máma nem etetek.

Rádöbentünk.

— Honnan tudod?

— Látom a képetekről. Szerencsére, nem tesz semmit. Bécsben bekebeleztem néhány koronát, azzal kibírhatjuk a hét végéig.

Elvitt bennünket vacsorázni. Mondanom nem kell, becsülettel álltuk a meghívást. Csaknem végig ettük az egész étlapot. Éjfélig kocintgattunk, amikor Pali fizetett és így szólt:

— Rázzuk meg egy kicsit magunkat.

A városban nyáridőn kiadás, csaknem fegeteges éjjeli élet zajlott. A kabaré, amelyben neves pesti művészek és művésznők szórakoztatták a vidéki fiatallágat, állandóan zsúfoltt volt és előadás után patakokban folyt a pezsgő. Betértünk a fényesen kivilágított kerthelyiségbe és letelepedtünk egy éppen akkor szabadra vált asztalhoz. Pali felénk fordult:

— Esztek valamit? Kiváló bab-

levest adnak.
Ejjel két óra felé jár az idő. Egészséges, fiatal gyomrunkban már az emléke is elhamvadt az esti lakomának.

— Kérlek — mondtuk engedelmes szerénységgel.

A pincér hozta az ételt, amelyet finom veltelényi borral nyomtunk el. Hajnali ötkor hagytuk el a helyiséget. A saraföldig elázva persze, de még részegségünkkel is mélyebb és nagyobb boldogsággal.

Pali megbízható barátunk bizonyult, akire ettől kezdve mindig számíthattunk. Két részletben, elsőjén és tizenötödiken kaptuk meg minden hónapban a fizetésünket és ez a körülmény elejét vette, hogy valóban ehepusztulhassunk. Pali átlag minden tíz napban eltűnt és mindig pénzrel került elő.

— Ne féljete! — mondta rendszeren, — ismet sikerült leakasztanom valamit.

Három esztendeig éltünk így, akkor a háború egyszerre közénk vagott. Harmunkat három tele sodort a nagy vihar. Isten különös kegyelméből mind a három átvészeltük a nehéz időket és a sors Budapestben sodort bennünket össze. Pali még mindig a régi volt, de a mosoly, amely állandóan ott űlt az ajkán, halkabbnak mutatkozott. Zavartnak látszott, valahányszor találkoztunk és udvariasan mindig kitért a meghívásunk elől, amikor kértük, tartson velünk és próbáljuk bor és zene mellett felidézni a régi szép emlékeket.

— Majd legközelebb — mondta ilyenkor és feltűnő gyorsasággal elbucsuott.

Egyre ritkábban találkoztunk, akkor egy napon gyászhirre ébredtünk. Pali megoperálták. A műtét sikerült, de mint ilyenkor mondani szokták, váratlan komplikáció lépett fel és Pali szíve ezt már nem bírta el. Leilkünkben őszinte, igaz fájdalommal bucsuztunk el tőle, amikor koronásját leengedték a sírgödörbe. Évek teltek el, akkor egy alkalommal találkoztunk hajdanai szerkesztőnkkel. Beszéd közben megemlékeztünk Paliról is.

— Szegény Pali — mondtuk szomorú emlékezéssel.

Volt szerkesztőnk bölintott.

— Erdekes ember volt... Kár érte.

— Mond kérlek, te jobban ismerted a magánéletét nálunk, honnan szerzett mindig pénzt, amikor két-három napra eltűnt.

Gyula, volt szerkesztőnk elmosolyodott.

— Szóhanon. Ez volt a bogarra. Dúsgazdag ember volt és ezt azért titkolta, hogy ne ábránduljon ki a barátalból, meg az életből. Félt, hogy akik legközelebb állnak hozzá, csupán a pénzéért szeretik. A családától akarta magát megkímélni és ezért nem árulta el, hogy gazdag ember.

Megjegyeztem:

— Amikor itt Pesten találkoztunk, igazán nem úgy festett, mint aki mentes minden anyagi gondtól.

Gyula szája kesernyésen félrehúzódt.

— Itt Pesten már koldus volt. A háború alatt fele vagyonát hadikölcsönbe fektette, felét pedig kiosztotta a szegények között. Szerintem ebbe is halt bele. Abba, hogy nem tehetett több jót.

Némán váltunk el. Ezen az estén lelkünkben sokáig beszélgettünk Palival.

METEOR
mozgó
Szerdán és csütörtökön!
Csak 2 napig!
Életre ítétek
Jávor, Somlay, Maklári és Zádor Gyöngyi.

VIGSZÍNHÁZ
mozgó
Ma 5 és 7 óraker a megható, szívvehszóló háborús magyar film:
Es a vakok látnak
Főszereplők: Eszenyi Olga, Nagy István és Hosszu Zoltán

Debreceni iparos építette a 20 éves török köztársaság első középületét

Beszélgetés Szöllőssy Dániellel, aki egy évtizedet töltött Kemal pasa Törökországban

A 20. éves török köztársaságról sokat írtak mostanában. Két évtized suhant el az idők kerekén azóta, hogy Kemal pasa a modern Törökországot megteremtette. Kevesen tudják azonban, hogy az új Törökbirodalomnak első nagyközépületét, gyártelepét egy debreceni iparos munkája. — Szöllőssy Dániel, aki valamikor a Máv. műhelytelepen dolgozott, a világ-náború alatt, mint arról valamikor megemlékeztünk, Kormányzó Urunk parancsnoksága alatt harcolt, mint tengerész, a trianoni békekötést követő első években ment ki Törökországba, ahol az újépülő birodalomban nagyon megbecsülték a magyar iparos tudását, képességeit és csakhamar a legnagyobb munkákkal bízták meg. Szerényen beszéli ezekről a részletekről a „Debrecen” munkatársának Szöllőssy Dániel.

— Abban az időben — mondotta — egész Kelet-Európát, a Balkánt magyar iparos keze építette. A trianoni igazságtalanság által megduzzasztott Romániába, a Regátba ezrével csalták ki az erdélyi magyar iparosokat, akik izlést, szaktudást vittek az építkezésbe. De magyar iparost találtak ezek az évek mindenütt, ahol nagyobb építkezések folytak. Ahogy szeltemi téren a magyarságnak köszönhetőek első könyveiket, első kulturműködésüket ezek a népek, ugyanúgy a Balkán építői is a magyar iparosok voltak.

— Én Törökországba mentem, ahol hatalmas lendülettel vette kezdetét az építkezés. Kemal pasa nagy átalakító munkája ekkor vette kezdetét. Nehéz munka volt, de ez a nagy államférfi törhetetlen eréllyel, vaskézzel hajította végre. Tudta, hogy gyökeres munkát kell végeznie, csak úgy érhet el eredményt és a legnagyobb dolgoktól, a legkisebbig mindenben új útakat szabott a török nép számára. Emlékszem rá például, hogy még olyan jelentéktelenebb dolgokra, mint a fezzel, a török rendeltetést hozott. A városok kapujánál, a sorompóknál hatóságú emberek álltak és minden érkezőtől elkobozták a fezzet átcsesérték azt európai sapkára... Ez végeredményben jelentéktelen, de mélyen jellemző apróság arra nézve, hogy milyen aprólékos pontossággal és következetesen állították át a török népet új útjára... Sok színes hagyomány, büvös keleti romantika veszett el ezzel a változással, a háremek alkonya és más tradíciók lebontása bizony soknak elevenen vágott húsába, de csak a füledt, egészségellen romantika hullott le, mögötte a török nép erősebben, megújultán támadt fel...

— Ankarában több, esztendő építkezési programot hajtottunk végre. A törökök nagyon szerették és megbecsülték a magyar munkáskezet és igyekeztek tanulni tőlünk. Ebben az időben szinte szisztematikusan kerestek gyáraikba a magyar iparosokat, akik bevezették a törököket a számukra ismeretlen munkaterületekre. A rendkívüli tanulékony nép hamarosan kiváló lett az iparban és komoly eredményeket mutatott fel. Hozzánk magyarokhoz általában ragaszkodtak nagyon megbecsülték bennünket, Európában egyetlen rokonunknak tartanak.

— De nem csak az iparban, a szellemi élet terén is magyarok voltak az új török nemzedék tanítómesterei. Ma is több magyar tudós működik török egye-

temen. Közöttük a legnagyobb hatása Vedressy Istvánnak volt akinek török nyelven megjelent világismeretana és életismeretana úttörő, teljesen új tudományágakat teremtett. Vedressy Kemal pasa bizalmas környezetéhez tartozott, döntő befolyása volt a modern török tudomány és irodalom kialakulására.

— A mai török irodalmi élet legkiemelkedőbb alakja Tevfik Fikret... A prózaírók közül Halita Ziya, a „Kék és fekete” és „Tiltott szerelem” regények írója, Haladé Edip szerzett magának becsületet. Utóbbi a legmodernebb török hölgy a nőemancipációnak volt előharcosa és mint Kemal Ataturk hí munkatársa férfiruhában küzdött végig számos csatát... Mögöttük sorakozik fel a legifjabb török írói nemzedék új eszmék szolgálatában.

— Érdekesen dolgozza fel a Vedressy professzor keze alatt kifejlődött új török történetírő nemzedék a magyar-török kapcsolatokat. A 300 éves török-magyar harcokat, mint a két testvérnép végzetes testvérharcait tárgyalja, mely megásta a sírját annak, hogy a keleti turk nemzetek hatalma alá kerüljön Európa, ami feltétlen megtörténik, ha a magyarság csatlakozik a törökökhöz az Európa elleni harcban és ezzel új irányt szab a kontinens történelmének. A tatárok európai útja után ekkor kínálkozott másodsor alkalmat arra, hogy egy hatalmas nép euráziai hatalommá legyen és keleti hegemoniát valósítson meg Európában...

Vedressy István teremtette meg Törökországban a filmgyártást, mely sajátos, külön szintű a filmművészetnek. Világhíre híres „facilismus”-elméletével tett szert, erről a tudományról vaskos köteteket írt, melyben feltárta, hogy az emberiség különböző társadalmi szokások, fonákosságok, megszakások súlyával terheli életét s új folyamatot kell elindítani: a könyvnyelvedés, a ballasztok levételének, a facilismusnak folyamatait. Új pedagógiai elvei forradalmi feltűnést keltettek, kimutatást készítet, hogy 3 éves kortól mesékben, olvasmányokban, előadásokban keresztül szórakozás-szerűen meg lehet szerezni az emberi tudásanyagot 15 élettévig. Ennek naptárát is összeállította. A török irodalmat az első színpadimű- és útleírás-breváriummal is Vedressy gazdagította. A magyar tudós készítette az emberi tudás térképét, grafikailag kimutatva azt a tudásterületet, amit az emberi tudásvágy bejárhat.

Mikor haza érkeztem évekként az új világháború kitörése előtt már egy rohamos fejlődésnek indult Törökországot hagytam el, mely egy évtized alatt századok mulasztását pótolta — fejezte be a beszélgetést Szöllőssy Dániel — Kor-szerű tudományos intézetek, klinikák, nagyszerű épületek, fellendült ipartelepek, gyárak jelezték Törökország haladását. Arra azonban mindég büszkének lehetünk, hogy az új Törökország tanítómesterei magyarok voltak...

Szóllőssy Dániel ennek a külföldön is híres magyar iparos típusnak érdemes megtestesítője volt, akinek munkája Ankarában, a modern Törökország legszebb épületein hirdeti iparunk fejlettségét.

A közellátásügyi miniszter megállapította a cipésziparban a javítási munkák legmagasabb árait

A közellátásügyi miniszter rendelkezéssel megállapította a cipészipari javítási munkák legmagasabb árait az egész országra kiterjedő hatállyal.

Debrecenben a cipészipari műhelyek három osztályba vannak sorozva. Az alább feltüntetett árak az egész országban kiterjedő hatállyal.

Férficipőjavítás legmagasabb ára anyaggal együtt a következő lett: Talpalás (szeges) 11,60, 11,10, 10,90. Talpalás és sarkalás (szeges) 16,50, 15,60, 15,30. Talpalás (rámán varrott) 15,10, 14,30, 13,30. Talpalás és sarkalás (varrott) 19,90, 18,90, 17,70. Orrborítás és talpalás (szeges) 23,60, 21,10, 19,40. Ugyanaz varrott 26,30, 24,60, 22,30.

Női cipőjavítás anyaggal együtt: Talpalás (szeges) 7,50, 7,00, 6,80. Ugyanaz varrott 10,20, 9,50, 8,80. Talpalás és sarkalás (szeges) 10,20, 9,30, 9,00. Talpalás és sarkalás (rámán varrott) 12,90, 11,90, 11,00. Fejlesztés, talpalás és sarkalás (szeges) 39,90, 36,50, 34,80. Sarkalás 2,70, 2,40, 2,20.

Gyermekcipőjavítás 22-es nagyság számig anyaggal együtt: Talpalás (szeges) 3,70, 3,40, 3,10. Talpalás (varrott) 5,10, 4,60, 4,10. Talpalás és sarkalás (szeges) 6,10, 5,60, 5,10. Ugyanaz varrott 7,50, 6,80, 6,10.

Gyermekcipőjavítás 23-26-os számig anyaggal: Talpalás (szeges) 4,40, 4,20, 4,10. Talpalás (varrott) 6,30, 5,40, 5,10. Talpalás és sarkalás (szeges) 7,50, 7,10, 6,80. Fejlesztés, sarkalás és talpalás (szeges) 20,40, 18,70, 17,00.

Füti és leánycipőjavítás 31-34-es számig: Talpalás (szeges) 7,30, 7,00, 6,60. Talpalás (varrott) 9,70, 8,50, 8,30. Talpalás és sarkalás (szeges) 10,70, 10,20, 9,70. Ugyanaz varrott 13,10, 11,70, 11,40. Fejlesztés, talpalás és sarkalás (szeges) 29,60, 27,20, 23,80. Varrott 34,80, 30,60, 24,80.

Füti és leánycipőjavítás 35-38-as számig: Talpalás (szeges) 8,30, 7,80, 7,50. Varrott 11,00, 10,80, 9,50. Talpalás és sarkalás (szeges) 12,10, 11,20, 10,90. Varrott 14,80, 13,80, 12,90. Fejlesztés, talpalás és sarkalás (szeges) 39,90, 36,50, 34,80. Varrott 45,90, 42,50, 39,10.

Férficipőjavítás anyag nélkül: Talpalás (szeges) 5,80, 5,30, 5,10. Varrott 9,20, 8,50, 7,50. Talpalás és sarkalás (szeges) 8,00, 7,10, 6,80. Varrott 11,40, 10,40, 9,20. Fejlesztés, talpalás és sarkalás (szeges) 24,00, 20,60, 18,00. Varrott 30,80, 27,40, 22,30.

Női cipőjavítás anyag nélkül: Talpalás (szeges) 4,10, 3,60, 3,40. Varrott 6,80, 6,10, 5,40. Talpalás és sarkalás (szeges) 5,80, 4,90, 4,60. Keresztülvarrott 7,50, 6,60, 5,60. Rámánvarrott 8,50, 7,50, 6,60. Fejlesztés, talpalás és sarkalás (szeges) 21,10, 17,70, 16,00. Rámánvarrott 27,00, 23,60, 20,20.

Gyermekcipők javítása 18-22-es számban anyag nélkül: Talpalás (szeges) 2,40, 2,00, 1,70. Varrott 3,70, 3,20, 2,70. Talpalás és sarkalás (szeges) 3,70, 3,20, 2,70. Varrott 5,10, 4,40, 3,70. Fejlesztés, talpalás és sarkalás (szeges) 5,90, 5,40, 4,60. Varrott 7,60, 7,00, 5,80. Sarkalás 1,40, 1,20, 1,00. Talporrvagy sarokjavítás (szeges) 1,20, 1,00, 0,80. Varrott 2,50, 2,20, 1,90.

Gyermekcipők javítása 23-26-os számban anyag nélkül: Talpalás (szeges) 2,50, 2,40, 2,20. Varrott 4,40, 3,60, 3,20. Talpalás és sarkalás (szeges) 4,10, 3,70, 3,40. Varrott 5,90, 4,90, 4,40. Fejlesztés,

talpalás és sarkalás (szeges) 11,20, 9,50, 7,80. Varrott 14,10, 11,20, 9,50. Sarkalás 1,50, 1,40, 1,20.

Gyermekcipőjavítás 27-30-as nagyságban anyag nélkül: Talpalás (szeges) 2,50, 2,20, 2,00. Varrott 4,20, 3,70, 3,60. Talpalás és sarkalás (szeges) 4,10, 3,60, 3,20. Varrott 5,80, 5,10, 4,80. Fejlesztés, talpalás és sarkalás (szeges) 11,40, 9,70, 9,00. Varrott 16,10, 13,90, 9,20.

Füti és leánycipőjavítás 31-34-es számban anyag nélkül: Talpalás (szeges) 3,60, 3,20, 2,90. Varrott 5,00, 4,80, 4,60. Talpalás és sarkalás (szeges) 5,10, 4,60, 4,10.

Kínában a temetés napját a csillagfejtő jós tüzi ki

A temetés után egy évig házioltárra helyezett étellel erősítik az eltávozott testét.

Kelet érdekes és titokzatos világot igen megkapó, szemléltető módon tárja az olvasó elé Geszty Julia aki évekként ez-eltől bejárta Indiát, Sziámot, Jáva szigetét, Kínát, Japán, Koreát és Mandzsukot. Nagyszerű megfigyelési készséggel, éleslátással megáldva sok újat tapasztalt s élményeit élvezetes formában örökítette meg.

Egyik legerdekesebb részben a kínai temetésről számol be: — A gyékénnyel fedett piszkos kínai ház udvarán elnyúlt zsákszőrvetűk összetakolt, nyitott csarnok közepén nyers fenőfából faragott, hatalmas virágkoszorúkkal borított koporsó állott. A csarnok falain a koporsó körül kínai istenek képei függének, védekezésül a rosszindulatú szellemekkel szemben.

A ravatal előtt durva fehér gyolcsruhába öltöztetett hozzátartozók ültek. Fejüket vaskos kötélszörnyűvel lekötték négy-szögű kendővel. Minden rokon fehérbe öltözött, mert Kínában fehér a gyász színe.

A temetési rezesbánda irtózatos zivajga tulharsogta a sírok javszekelését. A nyolctagú zenekar tagjai olyan irgalmatlanul verték össze a reztyányérokat s oly hatalmas erővel döngöttek a hosszúsok dobokat, hogy attól félttem, meghasad a dobhartám. Mialatt a szakálás papok imádkozva énekeltek. Kisérvöm magyarul.

— A temetés napját a csillagfejtő jós tüzi ki, aki a csillagképek állásából pontosan megjelöli az órát, amikor az elhunyt teste fekete, sárga, vagy fehér színű köd alakjában tűnik el. Egyuttal megnevezi a távozó kód irányát is. Ebben a kitűzött időben mindenkinek el kell hagynia a halottas szobát, mert a legnagyobb szerencsétlenséget hozhatja a hozzátartozóira, ha véletlenül a köddé vált test útjának irányába kerülne. Minden kínai temetés előtt megfürdtek a halottat.

Ezt az ősi szokást még Kína vízhiányos vidékein sem hagyják el. Ha nincs víz, akkor a halottasház egyik szolgáját egy folyó- vagy tóparti pagodába küldik vízért. A szolgáló előbb papírpénzt éget, áldozatul az isteneknek, majd vizet merít a kanosba és a templomban a „Víz istene”-nek oltára előtt áldásért imádkozik. Amikor hazaviszi a vizet, a halottat tizenöt-ször megfürdöztetik.

A szegény családok vászonba, a gazdagok selyembe öltöztetik a halottakat. A halott ruháján se gomblyuknak nem szabad lenni, a legkisebb szörmedarab sem diszitheti a halott öltözetét, nehogy az inkarnáció idején állatrészeket keresztül és azok által megmetyezve kerüljön át az új testbe az elköltözött lélek. A halott nők haját, mint a templomokban az istennők hajviseletét, ló-

DEBRECZEN 5. OLDAL 1944. I. 5.

Varrott 7,50, 6,10, 5,80. Fejlesztés, talpalás és sarkalás (szeges) 16,30, 13,90, 10,50. Varrott 21,60, 17,30, 11,60.

Füti és leánycipőjavítás 35-38-as számban anyag nélkül: Talpalás (szeges) 4,10, 3,60, 3,20. Varrott 6,70, 6,10, 5,30. Talpalás és sarkalás (szeges) 5,60, 4,80, 4,40. Varrott 8,30, 7,30, 6,50. Fejlesztés, talpalás és sarkalás (szeges) 23,50, 20,10, 18,40. Varrott 29,40, 26,00, 22,60.

A miniszter ezenkívül mindegyéb kisebb javítási munka árát is megállapította. Az összes árak plakátot kapnak az összes cipésziparosok és minden a műhelyében kifüggeszti az új árszabályt.

szuszvirág formára, hét hosszú fonatban fonják össze, majd dzsuddal díszített arany hajútkel tűzik fel. A férfiak hajára rendszerint sapkát tesznek, kivagy némely vidéken aranyat vagy igazgyöngyöt dugnak a halott szájába, a nyelve alá.

A temetés után a buddhista és lámápapok gyertyát égetve imádkoznak templomokban a halottért, hogy mielőbb betérhessen a Nyugati Mennyrország kapuján. Temetés után a harmadik, ötödik, hetedik és szazadik napon a papok könyörgéseket énekelnek.

Három év után ismét szertartást rendeznek a halott idővözüléseért. *Temetés után egy évig reggel és este az elhunyt házában, mielőtt besötétedik, rizzsel, hússal és fűszerekkel telt porcelán tálacsokát és két evőpálcikát helyeznek el a házi oltáron, hogy az eltávozott test étellel erősödjék. A kínai babona úgy tartja, hogy a hetedik hónap első napján a halott szellem kibejárkál a házában. Ez a hónap a Szellemek ünnepe.* A halál egyéves évfordulója után már csak ünnepek alkalmakkor állítanak ételket az oltárra. A családtagok a tavasz ünnepén kimennek a sírokhöz és fehér, arany és ezüst színű papír égetésével áldoznak a holtak szellemének.

Tévedésből agyonszúrtak Nyiregyháza egy ötgégyermekes családját

Szilveszter éjszakáján Nyiregyháza tragikus esemény játszódott le. Nagy István 44 éves fuvaros a jól végzett heti munka után elment szilveszterezni ismerőseivel az egyik kocsmába. Csendesben idógláltak egészen a záróráig, amikor Nagy István, aki közismerten becsületes munkás volt, hazaindult.

Félkettőkor hagyta el a kocsmát s röviddel utána a sötét éjszakában valaki leszúrta.

A szerencsétlen ember elterült az úttesten. Így találták vérbeágyva az arra haladó szilveszteri mulatozók, akik berugott embernek vélték az úttesten fekvő Nagy Istvánt. Sokan elmentek mellé tanáknál, hogy segítsenek volna rajta. Csak a reggeli órákban, amikor pirkadni kezdett és világosabb lett, lárták, hogy az úttesten fekvő ember vértócsában fekszik. Azonnal kihívták a mentőket, akik beszállították a klinikára és ott műtétet hajtottak végre Nagy Istvánon. A műtét sikerült és az áldozat másnap már jobban érezte magát a beszélni is tudott. Állapotában azonban váratlan fordulat következett be és még aznap délután meghalt.

Az eddigi vizsgálat során anynyí már megállapították, hogy Nagy Istvánt a sötét éjszakában összetévesztették valakivel és más helyre szúrtak agyon. Halálát felesleges és öt kis gyermek sirtója. A nyomozás teljes erővel folyik a zülköt közrekerítésére.

Ki búzakötvényt vett, biztonságot arat...

K Ö Z G A Z D A S Á G

Fontos tudnivalók Debrecen város tejjelállításával kapcsolatban

Irtá: Jenel Kálmán, az Alföldi Központi Tejszövetkezet igazgatója

(*) Az Országos Tejközponthoz kapcsolódó tejjelállítás Debrecenben is egy higiénikus modern tejjelállítási létesítéssel. A Tejközponthoz kapcsolódó tejjelállítás meg ezentúl új tejjelállítási létesítéssel.

Az építkezési anyagok nehéz beszerzése arra kényszerítette a szövetkezt, hogy átmenetileg az új üzem megépítéséig a tejjelállítást a meglévő épület átalakításával, a lehető legrövidebb időn belül megindíthassa. Ezen célra alkalmasnak találtuk a Vár utca 6. szám alatti ház felépítését, ahol egy minden tekintetben megfelelő tejjelállítási létesítést építtünk. Ez az üzem 15-20.000 liter tej forgalmának lebonyolítására alkalmas és addig marad üzemben, míg a város által rendelkezésünkre bocsátott telken az új üzem felépíttük.

Vár utcai üzemünk is teljesen modern felszerelésű. Több ezer liter óránkénti teljesítményű pastörizáló készülékkel, kompresszoros mélyhűtővel, vajmárkázó berendezéssel, hűtőkamrával és egyéb berendezéssel van ellátva. Üzemünk felszerelése folyamatban van a január hó 1-től kezdve fog kapcsolódni Debrecen város tejjelállításához.

Ezen bekapcsolódással egyidejűleg felvilágosítottuk kívánunk szolgálni úgy a termelőknek, mint a fogyasztó közönségnek. A közellátási kormánybiztosság a tejjelállítással kapcsolatos rendelkezéseket január 1-től kezdve életbe lépteti. Átmenetileg január hónapban a termelők közvetlenül is szállíthatnak az igényjogosult fogyasztóknak tejet tejjelállítási alapján, február 1-től azonban minden igényjogosult fogyasztó csak tejjelállítási alapján szerezheti be tejet a tejjelállítással megbízott kereskedőnél vagy pedig a tejszövetkezet valamelyik fióküzletében.

A tejtermelő gazdák a 113.400. számú rendelethez előírt tejmennyiséget minden körülmények között tartoznak vagy szövetkeztünk központi telepére, vagy lakóhelyükhöz legközelebb eső tejjelállítási telepre szállítani és ott átadni. Szövetkeztünk vármegyénk minden községében állított fel tejjelállítási telepeket. A debreceni gazdák kényelmét kívánjuk szolgálni azzal, hogy akár az ondódi, ebési, macsi vagy bármely más részen 25-30 gazda kívánságára, az általuk

megjelölt helyen (tanyában) újabb gyűjtőtelepeket állítunk fel.

Ugy a központi telepre, mint a gyűjtőtelepre beszállított tej beosztás alá kerül és minden liter tej után 20 dkg abrak takarmányt adunk ki a tejtermelő gazdáknak minden igénylés nélkül. A törzskönyvezett tehének után havonta külön 50 kg abrak takarmányt adunk.

Bar szövetkeztünk mindent el fog követni, hogy minél több igényjogosult fogyasztó jusson tejjel, mégis kérünk a fogyasztókat, hogy az átmeneti nehézségeken türelmükkel igyekezzenek segítségünkre lenni. Sajnos január-március hónapban még békében is súlyos nehézségekkel kellett megküzdeni a mi vidékünkön a tejjelállítással, mert nálunk az elések 80 százaléka a reánk jövő három hónapban még békében is nagy takarmányhiányt okozhat. Fentiek következtében valószínű, hogy ezen átmeneti időben az igényjogosultaknak is csak egy részét tudjuk tejjel ellátni. Hogy minél több igényjogosult tudjon tejet adni, hatósági intézkedéssel egyelőre a vajkészítés is teljesen szünetel. Január 1-től minden gyűjtőtelep tejet fog beszállítani s így vaját még az ellátott csekély számú fogyasztóknak sem fogunk adhatni.

Az átmeneti 2-3 hónap alatt a termelő gazdák igazgatóságunknál történt előzetes bejelentés esetén még közvetlenül az elosztó kijelölendő kereskedőhöz is szállíthatják tejjelüket. Az átmeneti idő leteltével azonban minden tej a központi üzembe vagy valamelyik gyűjtő telepre lesz beszállítandó, mert a kormánybiztosság csak pastörizált tejjel forgalomba hozatalát engedélyezi az átmeneti idő letelte után.

Ugy gyűjtőtelepeink, mint központi üzemünk állandóan a tisztíró főosztály hivatal és a m. kir. Vegyipari Állomás felügyelete és ellenőrzése alatt áll, így minden biztositék meg van arra, hogy üzemünkbe tisztán és higiénikusan kerüljenek a tejek, és a pastörizálás után kifosztással minőségben lesznek kiadva.

Felvilágosítással úgy a termelőknek, mint a fogyasztóknak kézzel foghatóan áll rendelkezésre szövetkeztünk vezetősége.

Hivatalos hirdetmény az üzleti zárásai és nyitási idő szabályozásáról

Közlöm a város érdekelt lakosai számára, hogy a m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter úr 188.500—1943 KKM sz. számú rendeletével f. évi december hó 27-től kezdődő hatállyal a nyitási és üzleti idők nyitása és zárása idejéről a következők módosították az alábbiak szerint:

Az élelmiszer, tüzelőanyag és előlíróg kereskedések kivételével minden üzletet november hó 1-től április hó 30-ig, hétfőn egész nap zárva kell tartani, a hét többi napján pedig délelőtt 9 óra előtt kinyitni és délután 4 óra után, szombaton esti 7 óra után nyitvatartani nem szabad.

A hétfői zárvatartás kötelezettsége a kizárólag továbbárusítókat kiszolgáló üzletre nem terjed ki hanem ezen üzletre nézve az eddigi rendelkezések irányadóak.

Amely üzletekben azonban úgy továbbárusított, mint fogyasztók részére egyaránt árusítanak, hétfői napon fogyasztókat kiszolgálhat nem szabad.

Az élelmiszer és tüzelőanyag árusítására berendezett üzletek legalább reggel 9 órától — a déli kötelező zárvatartással történő megszakítás mellett — a hatályban levő nyitvatartási idő végéig nyitva kell tartani.

Hasonlóképpen nyitva kell tartani — az egész napra kötelező zárvatartástól eltekintve — az üzletnyitási időpontjától az üzletzárás időpontjáig — a déli kötelező zárvatartási idő betartása mellett — egyhuzamban a: bármennyű tetralanyag és kész ruha divatru. készítő kézmű rövidárú

férfi és női kalap, illetve sapka, cipő, esernyő, papír és írószerek, vasárú, edény, háztartási cikk és festék, üveg és porcellán, valamint villamosági és villanyfelhasználati cikk kereskedéseket úgy szintén az áruházakat, vegyeskereskedéseket és drogériákat is.

A fenti nyitvatartási kötelezettség alól mentesítésnek csak az alábbi rendkívüli esetekben lehet helye:

Ilyen esetek: Az üzlettulajdonos bevonulása, betegség, valamely családi esemény, vagy más elháríthatatlan akadály.

Ilyen rendkívüli esetekben a zárvatartás kezdő időpontját, okát, valamint az üzlethelyiség újból megnyitásának időpontját az elsőfokú iparhatóságnak Kossuth utca 20, harmadik emelet 95 ajtó, ajánlott levélben azonnali be kell jelenteni, ezenfelül a zárvatartás okát az üzlethelyiség ajtaján is szembeötlően fel kell tüntetni.

A fenti rendelet egész terjedelmében a Budapesti Közlöny f. évi december hó 23-iki 288 számában található, de részletek kérdésekre nézve az iparhatóság is felvilágosítással szolgál.

A rendelet rendelkezéseit be nem tartók kihágási úton fognak büntetetté.

Polgármester,

A búza minőségi súlyát 78 kg-ra emelték

A magyar-búza minőségének általános javulásával kapcsolatban a tőzsde illetékes szervei felkértek a búzaszokvány fel-

tételeinek esetleges megváltoztatásával. A tőzsde javaslata szerint az eddig 76 kg hektoliter súlyra megállapított szokványminőséget a hivatalos megállapítás alapján is szolgáló 78

kg-ban kellene megállapítani. Ezt a javaslatot a tőzsdetanács legutóbbi ülésén magáévá tette a búza minőségi súlyát hektoliterenként 76 kg-ról 78 kg-ra emelte.

Rendelet a mezőgazdasági munkások gabonajárandóságáról és a munkafegyelm biztosításáról

A hivatalos lap szerdai száma kormányrendeletet közöl a gazdasági munkavállalók gabonajárandóságának kiadásáról és a munkafegyelm biztosításáról.

A rendelet szerint a gazdasági cselédek kenyérgabonajárandóságát — ideértve a kukorica járandóságot is — teljes egészében természetben kell kiadni. A cseléd háztartásához tartozó családtagok viszont fizmielst és kenyérjegyet nem kaphatnak.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

természetbeni járandóság után a munkavállalót a közellátás céljaira beszállítandó kötelezettség nem terheli.

A kormány múlt évben megjelent rendelete értelmében, a hivatalosan megállapított mezőgazdasági munkabérek az 1944. évről változatlanok maradnak.

A gabonabér kiszolgáltatásának szabályozásán kívül a rendelet biztosítja, hogy a termelés számára szükséges munkaerő rendelkezésre álljon. A gazdasági cselédek az úgynevezett szőlőtáskor, csak akkor mondhatnak fel, ha legkésőbb 30 nap alatt igazolják, hogy ugyanilyen mértékben más hová elszegődtek. Az elengedett gazdasági cseléd is köteles azonos munkakörben újra elszegődni.

A rendelet a munkafegyelm biztosítására szigorú intézkedéseket tartalmaz. Azt a gazdasági cselédet, aki elszegődési kötelezettségét megszegi, honvédelmi munkáért megrendelik ki a gazdasági munkálatok kötelező elvégzésére, esetleg internálhatják is.

Nemcsak a cselédek, de más gazdasági munkavállaló is köteles leszerződni. Ennek a határideje az idén február 15. Aki eddig az időpontig nem szerződött, február 20-ig a községi előjáróságnál köteles jelentkezni, hogy munkahelyét hivatalosan jelölje ki.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

Az arató és cselédmunkások az arató és cseléplőrszt szintén teljes egészében természetben kapják, de csak akkor, ha a gazdaságban elforduló egyéb munka elvégzését is vállalják és azt hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítik.

DEBRECZEN 7 OLDAL 1944. I. 5.

— A kistemplomi egyházközponti biblikör, ma, szerda délután öt órakor Révész-tér 2 sz. alatt, a gyülekezeti teremben megtartatik. Régi és új tagokat szeretettel meghívja: Uray Sándor vezetőülkés.

SPORT

A DVSC-ből Taranyit, a két Mihályfi és Gedeont megváltottak Budapestre a kihívások versenyekre

A DVSC birkozó szakosztályának kitűnő vezetője, Szűcs János értesítést kapott dr. Papp Lászlótól, az MBSZ szövetségi kapitányától, mely szerint a Budapesten folyó kihívások birkozóversenyekére több DVSC-birkozót meghívottak.

Január 9-re meghívottak Taranyit, akinek ellenfele Kosa lesz. Január 14-re Mihályfi Lászlót, aki Kiszit ellen fog küzdeni, január 21-re Mihályfi Rezsőt, aki Gull ellen és Gedeont, aki Tóth ellen mérkőzik. Ugyancsak meghívást kapott Mihályfi László január 28-ra is, amikor Sávári lenne a versenytársa. Ennek a találkozóknak azonban későbbre halasztást kérte Szűcs János szakosztályvezető, tekintettel arra, hogy két nappal később lesz a Debrecenben megrendezésre kerülő Magyar válogatott—Vasutas válogatott mérkőzés, melyen Mihályfi is szerepel és így fontos, hogy pihentetett álljon ki.

Ugyancsak értesítést kapott Szűcs János, hogy az 1944. évi csapatbajnoki küzdelmek február 6-án kezdődnek. A sorsolás csak később lesz, de a DVSC már is magának kérte a február 10-13-ig tartó megrendezését. Ezenkívül a DVSC agilis szakosztályvezetője szeretné a vasutas csapatbajnoki mérkőzéseket is Debrecenben megnyerni. Debrecen tehát nagyszabású birkozó programja lesz január folyamán s ennek kiemelkedő része lesz a január 30-i Magyar válogatott—Vasutas válogatott birkozóverseny, melyhez hasonló programban még nem volt része Debrecenben a birkozó-sport híveinek.

Az NB I. bajnokság tavaszi fordulójának sorsolása

Baross János, az MLSZ ügyvezetője és Ipolyóczy Ferenc főtitkár az újságok között elkészítette az NB I. tavaszi idényének sorsolását. A tavaszi sorsolás és az egész tavaszi műsor most már a következőképpen fest:

Február 27: Kolozsvár—AC—Szolnok—Elektromos—Ferencváros—Ujpest—BESZKRT—SalBTC—Szeged—V. Di. MAVAG—Vasas—Kispest—Csepel—Gamma—DVSC—Ujvidek—Nagyvárad.

Március 5: Szolnok—DIMAVAG—Ferencváros—Kolozsvár—BESZKRT—Elektromos—SZSE—Ujpest—Nagyvárad—SalBTC—Vasas—Kispest—Csepel—Gamma—DVSC—Ujvidek.

Március 12: Gamma—Vasas—Kispest—Szolnok—DIMAVAG—Ferencváros—Kolozsvár—BESZKRT—Elektromos—SZSE—Ujpest—SalBTC—DVSC—VAC—Ujvidek—Csepel.

Március 19: SalBTC—Elektromos—Nagyvárad—Ujpest—SZSE—Kolozsvár—BESZKRT—DIMAVAG—Ferencváros—Kispest—Szolnok—Gamma—Csepel—DVSC—Vasas—Ujvidek.

Március 25, vagy 26: Ujvidek—Szolnok—Gamma—Ferencváros—Kispest—BESZKRT—DIMAVAG—SZSE—Kolozsvár—SalBTC—DVSC—Vasas—Csepel—Nagyvárad—Elektromos—Ujpest.

Ezenkívül a Magyar Kupa első női nőstő fordulóját (8 mérkőzés) április 4-ig Ujpest—Kolozsvár—SalBTC—DIMAVAG—SZSE—Kispest—BESZKRT—Gamma—Ferencváros—Ujvidek—Szolnok—DVSC—Nagyvárad—Elektromos—Vasas—Csepel.

Április 8: Csepel—Szolnok—DVSC—Ferencváros—Ujvidek—BESZKRT—Gamma—SZSE—Kispest—SalBTC—DIMAVAG—Ujpest—Kolozsvár—Elektromos—Vasas—Nagyvárad.

Április 16: Ujpest—Kispest—SalBTC—Gamma—SZSE—Ujvidek—BESZKRT—DVSC—Ferencváros—Csepel—Szolnok—Vasas—Elektromos—DIMAVAG—Kolozsvár—Nagyvárad.

Április 25: Magyar—SVÁJE válogatott Budapeston.

Április 30: Nagyvárad—Szolnok—Vasas—Ferencváros—Csepel—BESZKRT—DVSC—SZSE—Ujvidek—SalBTC—Gamma—Ujpest—Kispest—Elektromos—DI. MAVAG—Kolozsvár.

Május 7: Ferencváros—Szolnok—Elektromos—Gamma—Ujpest—Ujvidek—SalBTC—DVSC—SZSE—Csepel—BESZKRT—Vasas—DIMAVAG—NAC—Kolozsvár—Kispest.

Május 14: SVÁJE—Magyar válogatott Svájcban.

Május 18: Aldoösütörtök: A MK előndöntő (4 mérkőzés).

Május 21: Nagyvárad—Ferencváros—Szolnok—BESZKRT—Vasas—SZSE—Csepel—SalBTC—DVSC—Ujpest—Ujvidek.

BIEDERMA ER VAGY BAROKK ülőgarnitúrát (divány, fotel, szék) vennék
rossz huzatúak s, vagy csak vázat. Ajánlatok, "ényelmes" jellegű a kiadóba.

